

Observacions malacològiques

per

J. B. D'AGUILAR AMAT

XXIV

Segona troballa a Catalunya de *Oestophora lusitanica* Pfr.

EN el nostre Butlletí de l'any 1910 i a la pàgina 21, el malaurat malacològ Joan Rosals donà compte de la troballa en una cova prop de l'Arboç, a la província de Tarragona, d'un *Helix* que classificava com a *lusitanica* Pfeiffer, però amb algun dubte.

El 1913, a la pàgina 83 del mateix Butlletí torna a citar la dita espècie referint-se a la dada anterior, i, finalment, Haas, en la seva magnífica *Fauna malacològica terrestre y de agua dulce de Cataluña*, publicada el 1929 a la pàgina 242, inclou les dades de Rosals i cita *Oestophora lusitanica* (Pfeiffer) de l'Arboç.

Actualment l'exemplar de la col·lecció Rosals forma part de les col·leccions del Museu, és jove i està en molt mal estat. Això és causa que no puguin apreciar-se del tot les seves característiques; malgrat la qual cosa es pot veure que no és idèntic als exemplars de *lusitanica* de l'occident de la Península Ibèrica.

El dia 28 d'octubre del 1934 el company i infatigable entomòleg Francesc Español, que duu a terme una exploració del avencs i coves de Catalunya per tal d'estudiar-ne la fauna entomològica, en explorar l'avenc de Sant Antoni del terme de Cunit, al mateix massís muntanyós de l'Arboç, va trobar abundant un Mollusc, que va portar al Laboratori perquè fos estudiat.

Eren exemplars de l'*Helix lusitanica* (Pfr.) de Rosals en perfecte estat de conservació i en nombre de cinc. Aquesta troballa confirma la de Rosals, i al mateix temps ens dona clarícies respecte a la dita espècie.

Segons la descripció, *lusitanica* té la closca plana en forma de disc, amb petites i atapeïdes costelles, 5 voltes i 1/2, i l'última el doble ampla que l'anterior i amb l'ombilic obert i perspectiu i l'obertura lunar amb el llavi blanc i reflectit cap a fora.

Els Molluscs de Cunit, com el de l'Arboç, no són tan grans: llur diàmetre és solament de 10 mil·límetres, les costelletes no apareixen sinó a la part superior de la closca, la part inferior de la qual és llisa i el seu ombilic és petit, cilíndric i no perspectiu. Totes aquestes diferències amb *lusitanica* tipus, junt amb la seva àrea de dispersió tan

llunyana, em fa creure en l'existència d'una forma diferent, forma que anomeno *tarraconensis*.

Així, doncs, *Ooestophora lusitanica*, citada de Catalunya només de l'Arboç, també viu a Cunit i ha de portar la denominació d'*Ooestophora lusitanica tarraconensis*.

OESTOPHORA LUSITANICA TARRACONENSIS

A lusitanica typus differt diametro minore, 10 mm., ultimo anfractu ad anteriore aequale et ombilico minore, cilindrico et non perspectivo.

L'exploració d'altres coves i avencs de la mateixa encontrada donarà sens dubte més exemplars d'aquesta espècie i n'eixemplarà així l'àrea de dispersió.

O. lusitanica Pfr. citada del Regne de València, cim del Monduber, (Bofill i Aguilar-Amat) i Tavernes de Valldigna (Hidalgo) és gairebé segur que hom haurà de referir-la a la forma *tarraconensis*.

*Laboratori de Malacologia
del Museu de Ciències Naturals*

Anàlisi Físico-Química aplicada a la Biologia

per

A. ORIOL I ANGUERA

Es ben coneguda la prova de Sellars (1). Hom administra «per os» bicarbonat sòdic i després estudia les alteracions que pot presentar l'orina eliminada pel malalt. L'autor administra bicarbonat fins al moment en què l'orina s'alcalinitza al tornassol. Segons que la quantitat esmerçada sigui grossa o petita, en dedueix l'estat funcional del ronyó.

Aquesta reacció té el gran inconvenient que en alguns casos es necessita subministrar grans quantitats d'alcali, com fa notar von Noorden (2), que registra tres casos de pneumònia fibrinosa que consumien 25 grams diaris de bicarbonat. Aquests mateixos malalts durant la convalescència no necessitaven més de 3 grams per a tornar l'orina francament alcalina.

Per tal de standarditzar aquesta prova Pi i Sunyer (3) assaja de treure'n partit invertint el procés. Dóna una quantitat fixa de bicarbonat (7 grams) i en mesura l'eliminació per l'orina. En lloc de cenyir-se al pH, mesura una resistència a la neutralització, de la qual no se'n pot dir coeficient tampoc perquè fa un índex global sense preocupar-se del camí que segueix aquesta neutralització.